

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду на „Великом Тргу“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара, Гостиничарима и механичарима из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6 полугодишње, 4 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

КА ПРЕДЛОГУ

О ОРГАНИЗОВАЊУ ДРУШТВА ЗА ПОМОЋ ОТПУШТЕНИМ ОСУЂЕНИЦИМА

Предлог нашег уредништва који је изашао у прошлом броју „Полицијског Гласника“ нашао је доста живог одзива. У прилог њему, ми помињемо, да је прву идеју о томе код нас дао уважени наш криминалиста г. Таса Ј. Миленковић, и ту ствар одлично извео и мотивисао у VI. свесци свога „Дневника“ у чланку „Робијаша“. Он је о тој ствари после великог низа факата, а на основу свога искуства, казао ово:

Како би било, да се и у нас склопи друштво за помоћ отпуштеним осуђеницима.

У свима другим државама таква друштва постоје. И броје по неколико хиљада чланова. Она, уз помоћ општина, корисно дејствују и спасавају несретнике од нових злочина и поврата.

Ако је когод и залутао — зар да му не покажемо прави пут, што води добру и поштењу.

Ако је наш суграђанин, по својој лакоумности, рђавој навици, злом срцу или и васпитању, једном и погрешно — зар да му за на век затворимо врата која воде поправци.

Ако се од срца каје — зар да га не примимо к нама, те да га упутимо, да од сада чини само добро.

Та то је дужност наша. То је наш — ближњи.

Зар он нема душу, као и ми? Зар он нема веру као и ми? Зар он не говори језиком нашим? Зар он није Србин, као и ми? И најзад, зар није данас, када се непријатељ са свију страна дигао на нас, Србин Србину потребнији него икада?... Зар није лепше и поносније Ваљичко Брдо — него градски казамат?.....

Друштво за помоћ отпуштених осуђеника могло би себи ставити у задаћу: да помаже бивше осуђенике док посла не добију; да им даје наставе; да им одмах чим изађу с робије, налази рада у вароши; да их често обилази, контролише и поучава. — Има занатликих и трговачких радионица, које увек требају радника; има ипаче у вароши сваки час по нешто: да се копа, износи, зида, насила; има пуно посла и у државним, и у општинским и у приватним грађевинама — где се једва налазе радници за два и више динара наднице... Свуда на те, и томе сличне послове, друштво би могло упућивати оне несретнике, да их избави нових тмина и апсана.

Отуда би онда биле три користи: Прво спасли би јаднике, да не иду поново у поврат и пропаст; друго, спасли би нас, наше суграђане, да их овака лица не краду и тако не штете; и треће, уштедели би држави, а то значи опет нама свима, трошкове на храну, одело и чување оних силних апсеника и робијаша, који се из године у годину све више множе....

Износићи меродавно мишљење ауторитета у томе питању, ми опет наглашавамо предњу преку потребу установљења једног овако корисног и хуманог друштва.

Све одзиве у штампани ми ћемо износити у листу.

НАША ДЕЦА

(ИЗ ТАСИНИХ БЕЛЕЖАКА)

1.

Београд сваки дан све више губи тип национални, те прима нове навике и облике западног живота. На тај начин постаје светска варош. А лежећи на дивном положају, на утоку

Саве у Дунаво, он даје најлепшу природну панораму, те некако мађијском силом привлачи странце к себи. Ако узмете у рачун посете странаца према броју становника, онда се после Париза — српска престоница највише посећује. На 200.000 путника, то жељезнички то паробродом, прође сваке године кроз Београд. Можда једна четвртина од тога остаје који час или који дан у њему. Једне године само по хотелима и механама било је на 30.000 путника!..

Званични пописи тврде, да Београд има само 58.396 становника. Тај број биће погрешан. Зна се, како је добивен. Уписивачи су узети на силу, па се и носео радио без воље. Једна велика маса остала је неуписана. Са тога ја по мојим рачунима, смем казати: да Београд броји до 65.000 становника.

Истина, то још није ни десетина онога, што имају друге обичне вароши на Западу, али и са оволиким бројем, Београд има да покаже и све оно зло, које дави остале велике престонице и многољудне вароши јевропске.

2.

Велике вароши гаје и развијају у себи и клице великих зала и порока. Лондон је највећа и најбогатија престоница, али, у тој ризници светској, где се стичу милијуни светскога капитала, узмире годишње 54. душа од глади... У Великој Британији — вели писац *Џон Ханри Макај* — има 4.000.000 људи, који живе само од — милостиње!!... А 80.000 лондонских кћери иде у — проститутке (10%) У Лондону том просвећеном граду над градовима, има на 20.000 деце, која не знају: шта је то отац, ни шта је то Бог... Она се рађају у каналима и подрумима, и умиру у бордељима и казаматима. Тамо има редовно на 150.000 скитница, лопова и кесароша. Сваке године хватају у крађи и прошњи на 10.000 деце испод десет година!!... Тамо постоји лоповско друштво — *Pick pockets* — које има своје штатуте и своју управу... Не може се рећи, да је лондонска полиција невешта и неспремна, али се зло множи а порок шири. Мудра енглеска управа сваке пола године хиљаде лопова и скитница товари на лађе, па их разноси по својим колонијама. Али и тамо их је пуно... Силна Русија иде за тим, да у Хини унесе и расади своју културу, али грабљива Енглеска и анархизмом подривена Немачка грозничавом жудњом јуре и тамо и у друге крајеве света, не само да нађу пијаце својој индустрији, него да по оним отетим пределима раселе своју децу, своје робијаше и кесароше.... Како је пак у другим престоницама казао сам раније (види: *Тасина писма и Дневник*)... *Париз* лиферије за апсане — 15.000 деце. У *Берлину* су деца разбојници, који с оружјем у руци људе убијају и пљачкају...*) У *Вену* су чувена деца кесароши, познати

*) Случај, што се прошле године десио у Берлину, узбунио је сво јавно мњење Једнога јутра освануо је у свом стану убијен адвокат М. Леви, а у исто време и његова жена тешко рањена. Убијени је био сав избоден ножевима, а његова жена исечена свуда по горњем телу. Убице су извршили и крађу. После живе истраге злочинце ухвати. Један се звао *Бруно Вернер*, а други *Вили Грос*, обојица дечаки, тек у 15-ој години. Својом охолошћу и поквареношћу ова су деца задивила све присутне на претресу... Друга три разбојништва извршили су дечаки и девојчице испод 18 година. *Шегрт Ото Вигеншиц* убио је једну поштарку и опљачкао, а било му је тада 16 година! У Немачкој на стотину осуђеника за разбојништво долазе двадесеторо деце од 12—18 година!!...

са својих вештих превара... Само ове четири јевропске престонице имају на 250.000 јавних женскиња, махом девојчица, који од блуди живе..... Ја овде писам узимао у рачун *Пешту*, престоницу наших повинистичких суседа, јер је већ познато, да тај охоли народ својом децом, својим кћерима, ревносно пуни све бордеље, пошав од нашега Београда па до гордога Цариграда...*)

3.

Рекох напред — Београд мами странце. И маса јури к нама у престоницу.

Све се то настањује овде с намером, да чини: добро или зло, да живи поштено или непоштено.

У којој размери то бива, то се бар даје лако опазити. *Криминалитет је већи, морал је опао, сиротиња се намножила.....**)*

У ранијим белешкама (*Дневник IV*) открио сам малчице завесу са тмина београдских, и прстом показао пороке, што се у нас одомаћују...

Није ми тада била намера, да читаоцу натерујем црвенило у лице, причајући му оне развратне појаве, којима је легло у блудноме животу на Западу.

Онда као и сада једна је жеља: да обратимо пажњу онима, који су надлежни а могу, да зло спрече....

Тада не казасмо све, јер имамо још много што шта да у нашим белешкама изнесемо — али има нешто што не смемо да тајимо:

Док се порок шири међу људма, нека закон чини своје. Али, када зло улази и међу децу — онда нам је свима дужност, да прегнемо на посао.

Редови, који следеју, има да покажу црне силујете.

Слике ће на хартији падати онакве какве су.

Ми их нећемо дотеривати.

Какве биле, оне ће имати да покажу двоје: *шта се збива с децом, и шта раде наша деца...*

Још једна само жеља. Родитељи, који воле своју децу, нека пажљиво прате ове белешке.

После њих, оне могу и треба да заинтересују и власти а и сваког појединца....

(НАСТАВИТЕ СЕ).

*) Биће, мислим, од интереса овде, онако узгред, поменути личну и имовну сигурност у мађарској престоници. «Пестер Лојд» има обичај те чешће пакосно додирује понеке прилике у Србији, и хоће радо да нам попује. Да му то врагимо, али са истинским бројевима, поменућу за сада само ово. Прошле године, у месецу Децембру, извршено је у Пешти на 1604. разних преступа и злочина. У месецу Јануру полицијским потерама ухваћено је само једнога дана на 866. скитница, кесароша, и уопште лица без занимања, склоних на све могуће злочине. Лична и имовна сигурност била је толико угрожена, да је управник пештанске полиције, *Руднај*, држао из дана у дан конференције са својим члановима. Овако незигурне стање занимало је после бригом и саму владу... У осталом нездраво политичко и морално стање у мађарској престоници избило је на видик и у њиховој интелгенцији. Да поменемо само ове случајеве. Пештански лекар др. *Коротнај*, долазећи као домаћи лекар болесници удови Пачу, покрао ју је. Са тога је осуђен на три године затвора... Други лекар др. *Бела Ленкај*, увукао се, као обичан лопов, у галерију слика грофа *Чернина* и украо му две скупе слике. После се истрагом сазнало, да је он тако крао и по другим галеријама слика... А у Јулу месецу прошле године, ухваћен је на улици, усред Пеште, *Карло Козак* рачуноиспитач мин. финансије, баш у часу, када је једној дами украо из цела кесу с новцима!!...

**) Зар страначки уплив не опажамо и у другом погледу. Зар не чујете сваки дан, како се и на улици и у кући потискује све више и више лепи српски језик и губе једна по једна од оних дивних особина нашега народа. По, бајаги, господским кућама говори се — немачки. Београдске кћери, будуће мајке, брљају по нешто француски, уче клавир, а заборављају српске обичаје. Пестина теже се удају, али бар умеју да приме — странца... Како вам је у кући, тако вам је и на улици. На београдским дућанима читате стране фирме и немачке патнисе. Чак и на берберницама у Палилули стоји на уласку — *Rasirstube!!...*

ЦИГАНИ, ЊИХОВ ЖИВОТ И ЊИХОВЕ ОСОБИНЕ

(СВРШЕТАК).

7. Циганска имена

Особите тешкоће задају циганска имена. Узевши ствар у нашем смислу, они до пре сто година нису ни имали имена, док их власти нису нагнале, да сваки од њих има своје име и презиме. Циганину се то не допада да се зна његово име, јер му је јасно, да га власти тако лакше хватају. Али они су прибегли једном другом лукавству. Презимена су ограничили на врло мали број. У томе се нарочито одликују мађарски и немачки Цигани: У Мађарској се готово сваки Циганин презива Хорват, Фајфер, Барања, Најман, Саркени или Кскош. Ко да сад буде на чисто које је који Хорват! Врло је комично, кад читате аустријске полицијске листове, па у лоповским потерницама наиђете читав низ циганских презимена Хорват и Саркени! Исто тако Цигани у Немачкој презивају се већином Вајс, Крајц, Кек, Кифер, Ханштајн, Мерк, Муфел и т. д.

Али то су само презимена за власти, презимена, под којима се Цигани крсте, ступају у војску и иду у затвор. Међу тим сви Цигани знају међусобно ова «презимена за власти» и никад неће ни један погрешити и доћи у противуречност са којим другим кад изиђу пред службене органе.

Али међусобно се они називају са свим друкчије и имају имена, каква смо чули од Индијанаца. То су већином придеви, н. пр: *састерескеро*, гвоздени; *бидангеро*, безуби; *виканескеро*, љулави; *бинаскеро*, онај што нема носа; *гарчо*, ћелави; *матанкердо*, пијани; *вешаво*, сакати, за тим: *гали минч*, црна девојка; *ијури остро*, оштри нож; на послегку *мури*, гуска; *берчоро*, пастир; *шерикло*, бисер; *нашадо*, испребијани и т. д.

Упитате ли Циганина за име његовог другара (с којим се рецимо пре кратког времена први пут састао), он ће вам одмах казати име „за власти“; упитате ли га за тим, како се то цигански каже (као да хоћете да вам преведе то име), многи ће се покатакд истрчати с правим именом дотичнога.

Кад се дозна које тако име, ваља га прибележити, пошто оно више пута може послужити, да лакше успоставимо разлику између два Циганина; једном добивено име Циганин никад не мења, ма да га није наследио. Наслеђе имена било би уопште тешко, пошто „*patet semper incertus*“ није нигде више оправданије но код Цигана. Потпуна су измишљотина она причања о светињи брака код Цигана, за које веле да за браколомство кажњавају браколомкиње тиме, што им размскају кост у колону. То су анегдоте, које су створили они сами, да би се показали бољи но што су. Да Циганин има ма и најмањег појма о девојачкој части, о светињи брака и т. д. ја то сматрам просто као немогућност. Он се черупа и бије са својим љубавним противником, али то чине и животиње. Част и стид и смислу културнога човека непознате су ствари за Циганина.

8. О неким телесним особинама код Цигана

Такође у погледу на телесне особине и способности не може се Циганин оцењивати као други човек. Ово важи на име кад се питамо, да ли је неком човеку нешто „могућно или није“. Уопште за сваког човека може се прилично поуздано рећи, да ли он може ово или оно учинити; код Циганина се не може никад с извесношћу казати и према томе је најбоље држати, да Циганин може све.

Овај случај важи нарочито онда кад је реч о путовањима у која удаљена места; кад кажемо: „Тамо се може стићи по добром путу, кад је тај пут човеку познат, кад човек не носи никакав терет, у том и у том времену“, онда то може важити за обичне смртне, али за Циганина не. Био пут добар или не, познавао га или не познавао, носио нешто или ништа, то је Циганину баш свеједно. Кад мора бити, он превали неки пут у времену, које је чисто невероватно, и зна само за једну препреку: ветар. Да Циганин не може подносити ветар нити борити се против њега, то је наглашавано у свима делима о Циганима, и то је цела целцата истина.

Други лопови краду најрадије у бурним ноћима, напротив Циганин се тада увлачи у мишију рупу, да се скрије од свог наследног непријатеља. Кад мора да по ветру путује, треба му више времена но другим људма. Ако је каква крађа извршена

у врло ветровитој ноћи, онда можете на првом месту рачунати, да је нису извршили Цигани.

У погледу на болести треба с Циганином друкчије поступати. Треба се н. пр. чувати, да Циганина, који се после кратког времена у апсу разболи, не сматрамо одмах да се он то претвара. Чак и кад лекар не може никакву бољку да нађе, Циганин је више пута тешко болан, болан, болан као Алпинац у равници, као становник из равница у брдима, као тица селица у кавезу. Циганин је од толико времена навикао на неограничену слободу и без ње не може да живи. Исто тако не може да сноси туђу храну, туђе одело, наметнути му ред и поделу времена. Он се разболева, душевно и телесно се разболева, па кад му већ не можете пружити једини лек: слободу, немојте га бар мучити тиме, што ћете га сматрати за симуланта.

Значајно је и важно за криминалисту веома брзо залечивање рана на циганском телу, као што је то случај и код других источних народа. Немачки лекар, професор др. Александар Рајер, бивши лични лекар вице краља египатског, који је дуго времена био управник болнице у Кајиру прича, да је то право чудо како на Арапима брзо зарашћују ране. Тако је н. пр. један млад човек пао с куће тако незгодно на плот од колаца, да му је колац са свим прошао кроз бутину и за читав палац изишао на другу страну. Тај човек је тако невешто дигнут са тог коца, да му је он у извлачењу још већу рану начинио, па ипак та је рана залечена врло брзо, и болесник није добио ни најмању грозницу. Оно истина да је и клима много допринела, али то исто успешно видање рана имамо код Цигана, који живе у овом нашем поднебљу. Циганин је врло осетљив према телесном болу, па ипак он може с врло тешком повредом да путује, па чак и онда кад мора да бежи, може да нас просто изненади својом издржљивошћу. На једном вашару прегазе кола једног Циганина тако несрећно, да су га морали онесвешћенога пренети у болницу. Лекари су били мишљења, да ће му требати више недеља докле се опорави. Црни болесник није могао да се у болници скраси; трећу ноћ по својој повреди побеже он кроз прозор у недођин, однев са собом и чаршаве из постеле.

Кад је потребно да донесемо суд у питању, да ли је Циганин, који је у извесној прилици добио какву повреду, могао с тешком раном на себи, извршити ово или оно, онда се у таквом случају не може мерити оном мером, која важи за друге људе. Тако се исто мора радити, кад се питамо, кад је н. пр. Циганин добио рану коју му видимо на лицу извидану али још свежу. У одговору на то питање добро ће се учинити, кад се одбије добар део иначе нормалног времена, „јер“, као што је рекао један искусни хирург, „код Цигана можете гледати, како рана зарашћује.“

Цигани и њихни приврженици не приписују то брзо зарашћивање рана њихном телесном саставу, већ тобоже извршним лековима, које они имају. Пре кратког времена хтео је један жандарм да притвори неког врло опасног лопова, који се дружио са Циганима. Лопов се упусти са жандармом (у једној гостионици) у борбу с ватреним оружјем; жандарм паде, али и лопову беше жандармово пушчано зрно размрскало десну руку испод лакта. Могао је да још бежи, дошао је до једног другара, који га је више пута примао у кућу и рече му: „Ако још моћем да стигнем до мојих људи (т.ј. Цигана), они ће ми у брзо извидати руку, а ако не стигнем, онда сам пропао.“ Те речи доказују бар, колико је велико поуздање имао тај човек у циганско видарство.

Исто тако као и са спољним повредама стоји ствар и са другим болестима, којима Цигани подлежи као и сви други људи, али које они морају одболовати на пољу и на путу. У статистичким податцима о Циганима врло оскудевамо, али процент умирања код њих није ништа већи но код нас. Међутим, код Цигана можемо сваки дан видети људи врло дубоке старости, који су још свежи и окретни.

Погрешно је мишљење неких, који по кад и кад рачунају да извесну крађу није извршило неко циганско друштво за то, што им деца леже од великих богиња. Не смета то Циганину ништа. Више пута могу се и објаснити изненадне појаве заразних болести једино тиме, да су их донели Цигани просећи и крадући.

9. Циганске пословице.

На завршетку донећемо неколико пословица које имају Цигани и које има други народ о њима, јер ни по чем нећете боље познати неки народ, но по његовим пословицама.

„Бољи магарац, који човека на себи држи, но коњ, који га са себе збацује. — Кад у свом срцу нешто тајиш, то за цело неће нико дознати. — Жену и мараму не бирај при свећи. — До чега не можеш доћи не захтевај. — Красти није срамота, али је срамота кад те у крађи ухвате. — Лакше је красти, него радити. — Где нема новаца нема љубави. — Ко лопову помаже и сам је лопов. — Ко ти нарочито ласка, преварио те је или је намеран да те превари. — Ко чека, да га други позове на ручак, остаје више пута гладан. — У добру пријатеља је вазда. — Деца говоре оно што раде, људи оно што мисле, старци оно што су видели. — Будали је срце на језику, а паметном језик у срцу.“

Пословице о Циганима.

„Живе као Цигани (за мужа и жену). — Циганска посла. — Циганчи вазда. — Хвали као Циганин коња итд. итд.“

Из свега овога излази, да су Цигани народу досадни и мрски. У презрењу и гањању, наносећи штету другима, проводе Цигани свој бедни живот. Шта ће на послетку бити од овог чудноватог народа?

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Пресуђења код општинских судова

Пресуда због дуга од зараде — ајлука и повраћаја ствари.

а., Тужба.

Суду општине обреновачке

Прошле године о Митрову дану погодила сам се у службу по 20 динара месечно код Милоша Јовановића, овдашњег трговца, да га служим као газдарица у кући и да му децу гледам, која су остала без мајке. Том приликом донела сам у кућу Милошеву моје ствари и то: један гвоздени кревет, са намештајем, један орман шифонер двокрилни, 1 астал и 6 столица фини од трске, једно огледало велико са позлаћеним рамом, четири поњаве моја израда, све у вредности 180 динара. Сада о Митрову дану ове године испросила сам се за Милана Јагодића, обућара овдашњег и хоћу да идем у своју кућу по венчању, које ми је сада у недељу.

Када сам од мога газде затражила рачун и моје ствари он ми је одговорио, да ми то не да, јер неће да ме отпусти, тражећи од мене да и даље код њега у служби останем.

Мени је то немогуће, а како ми газда не да ни рачуна о заради ни мојих ствари, то сам принуђена тужити га томе суду и молити, да га осуди да ми на име моје плате још као ресто по рачуну плати 190 динара и да ми моје ствари унете у његову кућу преда као моју својину.

За доказ позива се за заслугу на буквицу а неће све њене наводе ни тужени газда одрећи. Ако јој не призна унос ствари доказаће јој Марија удова Танасија Илића ковача, Танасије Илић ковач, Петар Лазић обућар и Станко Петровић абација сви овдашњи, које суд нека дозове и испита, у случају да тужени ово не призна.

4/XI 1898 године
у Обреновцу

Жика Љубичић
удова

№ 8253. Пошто је ова ствар хитна, то онда одредити рочиште на које позвати парничне стране, ради пресуђења спора.

4/XI 1898 год.
Обреновац

Потпис председника.

б., Белешка.

Рађено у суду општине обреновачке 5/XI 1898 год. у Обреновцу.

Белешка по спору

Жике Љубичића, удове оvd.
противу
Милоша Јовановића, трговца оvd.

Због зараде и повраћаја ствари.

Судили су
Председник суда
Ж. Јовичић
Судије
Н. Секулић
Д. Тадић
Бележио писар
К. Томић

На данашње рочиште дошли су парничари.

На понуду суда нису се могли поравнати.

Тужитељка оста у свему при тужби. Тражи да тужени покаже њену буквицу из које ће се суд уверити о погодби за службу. А за ствари ће јој доказати сведоци на које је се позвала и који су пред судом. На име заслуге за 12 месеци имала би да прими 240 динара, но како је изузела 50 динара, онда јој је остао дужан још 190 динара. Моли суд за пресуду.

Тужени рече: Тужена је доиста код мене служила од Митрова дана прошле године до Митрова дана ове године, но не са ценом од по 20 динара месечно но по 15 динара, о чему ће се суд уверити из буквице у коју је уписана код полициске власти, коју овде подноси суду, премуду чему на име зараде имала би да прими од мене за 12 месеци 180 динара но изузела је које када за њене разне потребе 100 динара, према чему има да прими само осамдесет динара, што љу јој одмах платити, кад даће у служби неће да остане. Што се тиче ствари које тражи у овој тужби и које је донела у моју кућу, ја јој исте и не спорим, но ено јој их па нека их носи.

Тужитељка рече, да је погодба била за 20 динара месечно, но је то у буквици удесио тако тужени, да је код власти уписана за 15 динара. Што се тиче трошка није изузела више од 50 динара, и тражи пресуду за ресто зараде.

Сведоци су питани само о дангуби пошто нису имали о чему сведочити, јер је тужени ону околност коју би они имали утврдити сам признао. Сведоци су тражили дангубе по три динара.

в.. Судски разлози.

Признањем туженога, да је дужан тужитељки зараду, по буквици, утврђеној полициском влашћу доказано је, да јој на име зараде има плаћати, за 12 месеци, рачунајући месец по 15 динара, свега 180 динара. Ово је потпун доказ о погодби и износу суме за службену зараду. Тужитељка му признаје, да је потрошила на име својих потреба 50 динара, и ова сума се од укупне суме има одбити, према чему се тужени има осудити на плаћање 130 динара на име зараде, без обзира на његове наводе, да јој дугује само 80 динара, јер ничим не докажује да јој је издао већу суму од оне коју му она признаје.

Ствари тужени по својој признању има вратити тужитељици.

На основу ових разлога суд општине обреновачке с погледом на § 6, 13 и 180 грађ. пост.

Пресуђује

Да тужени Милош плати тужитељки на име зараде сто тридесет динара, да јој накнади плаћену таксу у 840 динара и на име дангубе три динара и сведоцима Танасију и Марији Илић, Петру Лазићу и Станку Петровићу по 1 динар дангубе. Ствари по свом признању да јој преда.

Пресуда саопштена парничарима одмах.

Од суда општине обреновачке 5 новембра 1898 године № 8458 у Обреновцу.

Потпис деловође

Потпис судије

г., Одвојено мишљење.

Ја сам мишљења, да се ова тужба тужитељкина одбије као неумесна и неуредна, из ових разлога:

1. Једном тужбом не могу се тражити два основа са разнородним доказима, какав је случај овде, јер се овде тражи дуг од зараде и ајдука, и повраћај ствари, а то је противно § 96 грађ. судског поступка.

2. И да би се суд могао по овако неуредно поднетој тужби упуштати у суђење, ипак неби био надлежан овај суд, јер вредност по оба ова спорна основа, прелази круг надлежности за општинске судове § 6. грађ. пост.

3. За суђење, извињање и регулисање спорова између газда и слугу надлежна је полициска власт по § 356 крив. закона, и прописаним правилима о регулисању односа између газда и слугу.

5/XI 1898 године

Обреновац

NB. Заведи белешку пресуђења и одвојено мишљење у протокол суђења.

д., Задатак.

Нека општински писари о овоме спору размисле, и изнесу своје мишљење о томе, да ли је овде донета пресуда правилно и сходно захтевима законским, или грешни судија који одваја своје мишљење, и вели, да је тужба поднета не надлежно и да је неуредна.

МОЖЕ ЛИ БИТИ КРАЂЕ ЕЛЕКТРИЦИТЕТА

Последњих дана месеца септембра ове године, расправљено је у општој седници Касационог суда: да крађе електрицитета не може бити, за то што је електрицитет нетелесна ствар, и што као казним није предвиђен у нашем казном закону.

Оваква одлука опште седнице Касационог Суда према допуни тачке 1. § 16 зак. о устројству Касационог Суда, обавезна је за судове па следствено и за истражне власти, док се противно не реши апсолутном већином гласова у два састанка на општој седници, или док се у закону не учине измене, које би и ту ствар расправиле.

Да ли је горња одлука правилна, и ако је у општој седници Касационог Суда донета са једним гласом (8 против 7), изложићемо у кратко и своје гледиште, држећи се при томе истина науком утврђених и расправама сличних питања у страним државама, што ће без сумње интересовати наше читаоце.

Но, пре него што би се упустили у ово излагање, вредно ће бити изнети пред читаоце — иследнике сам конкретни случај, изнети побуде судова и закључак опште седнице.

Дакле ствар је у овоме:

Б. С. кафеција из Београда оптужен је, што је без дозволе друштва за електрично осветљење из друштвеног спроводника електричног, спровео сам електричну струју у своју кафану, ову трошио без знања друштвеног не дајући друштву никакву накнаду за то.

Иследна власт налазећи да не постоји дело крађе казним по §. 221 крив. зак. спроведе дело суду, и суд разматравши акта нађе такође, да у радњи оптуженога Б. стоји дело крађе према §. 220 крив. зак. и узме га под суд и у притвор за дело из §. 221 крив. зак.

Оптужени Б. изјави жалбу против оваковог судског решења и Касационог Суд примедбама свога I одељења од 18. септембра тек. год. Бр. 7351 поништи горње судско решење са ових разлога:

„По §. 220 крив. зак. за појам крађе тражи се: да се туђа покретна ствар узме из туђег притежања у намери противзаконног присвајања. Из ове се одредбе види, да закон замишља телесну ствар, која се физички може видети и опипати.

За електрицитет науком није утврђено, да је телесна ствар, те по томе, он по закону не може бити предметом крађе. То тек, што је друштву за електрично осветљење радњом оптуженога, повређено право које на електрицитет има, може бити предмет грађанског спора, али према §. 2 крив. зак. кривичног дела нема.“

Првостепени суд није примио ове примедбе и налазећи да је његово гледиште на ову ствар правилно, упути Касационог Суду следеће противразлоге:

„Смисао примедба Касац. Суда тај је, да електрицитет не може бити предметом крађе за то, што он није телесна

ствар, јер ово није науком утврђено, а за појам крађе према њеној дефиницији у §. 220 крив. зак. потребно је, да је неко туђу покретну ствар из туђег притежања противзаконно присвојио, претпостављајући да закон замишља под појмом ствари такву телесну ствар, која се може физички видети и опипати. Према овоме Касациони Суд даје најужи значај и појам речи ствари у поменутој дефиницији крађе.

Првостепени суд сматра, да овакво мишљење Касационог Суда није правилно с тога, што законодавац у §. 220 крив. зак. није изреком означио, да предметом крађе морају бити ствари туђе, покретне и телесне.

Изводити да је законодавац имао намеру, да у поменутој одредби крив. закона одреди, да предмет крађе мора бити телесна ствар, а да не може бити бестелесна, и ако то није изриком исказао, а нарочито ово изводити из речи „из туђег припремања“ у пом. законском наређењу, било би погрешно, јер се томе изразу не може дати тако узак смисао, да се туђа ствар мора узети руком, већ тај израз у вези с осталим текстом дефиниције крађе „у намери да је противзаконно присвоји“, мора имати сакаљење противправног прибављања или одузимања туђе ствари.

Суд узима, да реч *ствар* у пом. дефиницији означава онај појам, како је изрично казано у § 182 грађ. зак. т.ј. под именованом ствари разуме се у законом смислу „све оно што није човек или лице и на потребу човека служи“.

Електрицитет као такав јесте ствар, јер је несумњиво да човеку на потребу служи, и то да је баш таква ствар, како је у § 220 крив. зак. предвиђено, јер ју је оптужени као такву себи присвојио тиме, што је из спроводника — жице, која је својина тужилачког друштва, помоћу своје жице спровео друштвену струју из друштвеног спроводника у своју кафану и ову осветљавао и тиме штетно тужилачко друштво. Према томе суд сматра „да електрицитет може бити предмет крађе“.

Услед датих противузлога општа седница Касационог Суда 23 септембра тек. год. Бр. 7537 одржи у сили и снази примедбе свога одељења, а противузлоге одбаци, и на тај начин утврди: да *крађе електрицитета не може бити*.

Преступи оваког врсте били су предмет суђења и код аустријских и немачких судова. Први су узели да присвајање електрицитета без дозволе друштва, које га производи сачињава казниво дело, — превару,* док немачки судови сматрају да овде има крађе, па их зато и казне као обичну крађу.

Из саопштења примедба Касац. Суда, јасно се види, да је Касациони Суд аналишући одредбе § 220 крив. зак. донео овакову одлуку: да крађе електрицитета не може бити, што он није телесна и покретна ствар.

Стављајући се на гледиште, да у овом случају има крађе, и да је гледиште истражне власти правилније, изнећемо за ово своје разлоге. Но да би ово учинили, претходно ћемо цитирати примедбе нашег крив. зак. о крађи, као и одредбе његовог изворника.

Тако, наш крив. законик у § 220 овако дефинише крађу: „крадљивац је онај, који туђу ствар, из туђег притежања узме у намери, да је противзаконно себи присвоји“.

Аустријски кривични законик пак у своме § 171, који одговара нашем § 220 крив. зак. дефинише крађу овим речима: „Ко ради своје користи узме туђу покретну ствар из државине другога, а без пристанка овога, — чини крађу“. И из једне и из друге дефиниције о крађи излази јасно, да се за појам крађе тражи: туђа ствар, да се узме из туђег притежања противзаконно у корисној цели.

Касациони Суд доносећи своју одлуку по овом оптужењу сузио је значај § 220 кр. зак. налазећи, да реч „узме“ претпоставља фактичко узимање нечега; да се нешто мора баш опипати и руком узети, дакле да мора бити телесна ствар. Закон не каже да мора бити телесна ствар, но само „покретна“.

Реч „узме“ у § 220 крив. зак. означава промену господара ствари, да је нека ствар неправилним путем прешла у сопственост другога лица, она се не мора руком пренети, па да буде дело крађе, она се може и на други начин узети, на пр. кафеција своје момку не дозвољава да пије вина, овај да би се газди за то осветио, на цев од треске редовно свакога

дана кроз врањ пије вино газдино, — дакле не узима руком ништа, не пица такође ништа, па ипак за то чини крађу.

Сва новија законодавства штите књижевну својину, казнећи повреду ове као крађу. И у томе случају, не узима се фактички ништа, али се туђи умни производ противзаконно присваја, и за то се и казни као крађа. Реч „узме“ не треба разумети у буквалном смислу, већ у смислу присвајања.

Из оваког погрешног закључка, да пропис § 220 крив. зак. претпоставља телесну ствар, Касац. Суд узима да нема крађе електрицитета, за то, што за електрицитет науком није утврђено да је он телесна ствар. Овим је уједно признао да је он — ствар, само није телесна ствар. Па кад закон не тражи за појам крађе телесну ствар, но само ствар, онда је гледиште истражне власти било потпуно правилно.

Но из одлуке Касационог Суда може се у опште видети, да он електрицитету оспорава стварну вредност, да он у опште и није ствар, али и то је противно и науци и самоме закону.

По науци утврђено је, да су ствари просторно ограничени физички делови спољне природе човекове, који му служе као економско добро, док наш законодавац у § 182 грађ. зак. за ствар сматра све оно што није човек или лице а на потребу човека служи. Из овога јасно излази, да наш закон сматра и електрицитет као ствар, јер није човек, није лице, а служи на корист човеку, па кад је ствар, онда је природно да повреда ствари мора бити заштићена.

Да ли је електрицитет, који се налази у нарочито постављеним спроводницима, дакле у ограниченим пространим деловима физичке спољне природе човечије, ствар, — на сваки начин да јесте и по науци. Зар сматрати га да није ствар, када је тужилачко друштво утрошило силан новац за његово справљање вештачко и спровођење кроз нарочите спроводнике, зар он као предмет приватне производње није економско добро, само зато што се не да опипати?

Други би случај био о присвајању природног електрицитета, који се у васиони налази. Он није ничији и као такав слободно је свакоме узети га, али присвајати електрицитет који се вештачким путем справља, из нарочитих спроводника, која приватна лица справљају и на своју корист употребљавају, несумњиво је дело казниво. Зар дозволити појединцима да могу самовласно узимати струју, која друштво кошта грдних новаца, па неказити? — То није дух закона. Све оно што сачињава појединцима или удружењима њихову приватну својину, што они својим радом и привредом производе, сачињава њихово економско добро, које се у свакој држави мора штитити и казном припретити, зарад одржања друштвеног поретка.

Неприродно је узети, да у овом конкретном случају нема казнивог дела, и оставити некажњив поступак појединаца при незаконитом присвајању туђе тековине, али кад је већ Касациони Суд нашао да казнивог дела нема, желети је да и наше законодавство ову празнину попуни. Д.

РЕТКО УБИСТВО

— ИСТИНИТ ДОГАЂАЈ —

Пре непуне три године десило се у једноме селу, недалеко од престонице, једно интересантно убиство са којим је вредно да упознамо наше читаоце.

Село И., јесте на граници три среза и баш ту, под тим граничним углом, на крају села, десило се овај крвави приказ, који, обучен у рухо једне приповеције, ево како се у народу приказује.

*

Обрен Калејић, шумар општине И., био је омален човек; у лицу смеђ; ретких, малих брчића, обријане браде; увелих, тамних образа, малих очију које су играле као на зејтину... Увек се носио кицошки, а био је женскарш, да га је ретко на далеко наћи... У опште рећи: био је лапа над лапама... Још од малена мало је имао воље за паорске радове и увек их је избегавао. Са свога нерада није радо био виђен ни у родитељској кући, те је, услед тога, долазило дотле, да је више пута и тукао старога оца, који га је гонио на рад...

Већ у шеснаестој години својој заљуби се јако у једну сиротицу из истога села — Ђурђију „Ковачеву“, коју у брзо

* „Полиц. Гласник“ бр. 36. стр. 275.

но том и превари, одузев јој девојаштво... Ђурђија је што 'но веде лудовала за Обреном: она је можда много више и искреније волела овога враголастог сељака, који је умео да заради хлеба без мотике.

Родитељи Обренови бејаху прилично имућни, те не дозвољаваху да им син узме сиротицу, па су за то више пута долазили у сукоб са Обреном.

Али, како али језици у селу говоре, Ђурђија је још од своје пок. матере научила „мађијање“, па се тиме у овој прилици вешто користила... Видевши, да се по селу сазнало, шта је учињено с њом, она „омађија“ Обрена тако, да презре родитељске савете; одели се од дома њиховог; сагради себи кућу на крај села, више једног погустог шумарка и венча се са Ђурђијом. Пре венчања а за време деобе, долазило је до немилых призора између оца и сина. По свој околини пуцала је брука, како је чича Степан испребијан секиром од стране свога сина Обрена, а по том како је овога вијао отац по селу и неколико пута гађао из пушке.

Еле, како му драго, Обрен и Ђурђија су муж и жена...

Медени дани прођоше као руком однесени... Жарка љубав ових „заљубљених“ за мало трајаше, па се окрете у несугласице, задевице, кавгу, бој „на мртво име;“ бегане Ђурђије од куће и т. д. и т. д.

У том животу, у том тако горком и несрећном животу, пролазили су дани и године, а за то време Обрен и Ђурђија добили су четворо деце... Сваку кору црна хлеба Ђурђија је натапала горким сузама, чему су се придруживала често и већ одрасла деца њихова, која су, као и маги им, увек била модричава... Обрен је непрестано пио, варао своју жену, проводићи љубав са другим женама, највећма са неком удовицом Миленом, која је како се вели, многим „памет завртела“...

Главни занимање било је Обрену шумаровање и — лов; лов на тице и зверове и — на туђу својину... Он је био чувен и на далеко познат убојица; био је што оно веле: прави „Турчин“... Ко њега увреди, тај је свршио своје; тај из потаје буде или премлаћен, или му једнога јутра тек осване обор без свиња односно са „из освете“ убијеним и у обору остављеним бравом. Убити човека њему је била веома лака ствар, а на то је у свако доба и за малу награду био готов. Многа убиства у селу и околини, за која кривци нису пронађени, приписивана су њему, али јавно о томе нико није смео рећи, јер тада тешко томе — и његовој глави, и његову малу... Упалили сена, разбити подрум, кош, качару; ухватити у шуми прасе па му живоме осећи бут „за њепа“, и пустити га, да се онако наказно вуче — њему ништа није било тешко и страшно. У кућама његових милосница, никад није било без мрса.

Ако се данас завадиш или и споречкаш с њиме, он ти у очи, пред сведоцима, каже, да ће ти ма чиме нашкодити, па слободно бери кожу на шиљак и добру се не надај!...

Кад сутра, по том, осване дан и одеш у тор, а оно најбоља овца лежи у својој сопственој крви; нит' ваља месо. нит' кожа: месо се устајало а комад коже, заједно с плећком, осечен и однесен!...

И ако знаш, да ти је ову доброту учинио Обрен, ти се ипак с њим здравиш: заподеваш шалу, па или причаш шта ти је са бравом, или о томе ни рече — ћутиш као заливен... Обрену ни бриге, јер нити га смеш тужити, ни „бедити“, нити који од сељака сме сведочити, да им је Обрен *аретио*.

Тако је то трајало све донде, док је у Обрену куцало његово зулумћарско срце; док је у њему живела његова погана душа...

(СВРШИТЕ СЕ)

ЕНГЛЕСКИ ЛОПОВИ

Лондонски лопови и варалице с правом се сматрају као најпрепреденији и најлукавији у своме занату. Велики успех постижу нарочито тим, што покрађене збуњују својом љубазношћу. Да наведемо један мали карактеристичан пример.

Послужитељ једне велике лондонске банке имађаше обичај, да суме, које је имао да носи банци или из ове на друга места, ако су биле омање, носи у кеси под мишком.

Када је једног дана носећи овако под мишком две велике кесе с новцем ишао у банку, осети како се неки човек, излазећи из куће што беше баш пред њим, очена о његово раме тако

јачко, да му једна кеса са звуком паде на земљу. Дигнувши је одмах, хтеде он да се обрегне на непажљивца, али га овај по неколико пута понизно мољаше за извињење, те тако љубазношћу одјути банк. послужитеља, који мирно продужи даље својим путем.

Али када је у банци обе кесе изручио да новац преброји, нађе у оној кеси што ју је био испустио место сребрног новца саме неке старе оловне, месингане и бакарне плочице, и ако и на овој као и на оној другој кеси беше прави жиг његове банке. Беше очевидно да варалица, који се онако нагло очепао о његово раме и тиме проузроковао да момак испусти кесу, није пустио да иста падне на земљу, већ је бацио другу, лажну, а праву је с невероватном брзином дочекао и склонио.

Тада се држало да је он имао помоћника, али се набрзо када је ухваћен дознало, да је то дело сам брижљиво припремао и извео. У том циљу је ступио у везу са једним бившим чиновником банчиним, како би набавио тачну копију тих кеса за новац. Ова припрема је добро награђена, јер варалици паде у руке скоро хиљаду фуната.

Да не само мушке варалице, већ и женске оперирају са особитом виртуозношћу и уметношћу, доказује следећи догађај:

У једну јувелирску радњу уђу мати и кћи да купе прстен. За време док испитиваху и бираху изнету робу, одједном мати удари кћер шамаром. Девојка увераваше с великим негодовањем и одвише кочоперним изазивањем, да јој је прстен случајно за време бирања упао у џеп.

Јувелир се умири повратком прстена и мајчином казном, и пошто је мати изабрала и купила један од изнетих примерака, одоше обе даме из трговине.

Али тек што оне беху ишчезле, примети јувелир да му нема једног врло скупоцепог прстена. Брзом потером пронађу обе даме и врате их натраг, а прстен се, наравно, нађе у материном џепу, која је шамаром хтела само да обрати јувелирину пажњу са себе на млађе лице.

Заједничке операције двојице или више све су омиљеније у лондонском лупешком друштву. Најдрскија подузећа изводе се у друштву. Уђе на пример какав fino одевен господин у неку јувелирску радњу, да „избере“ коју ствар. За време бирања шчепа дрско брилијантску гривну и брзо изађе напоље. Али недалеко од радње лопов је био већ ухваћен. Како јувелир беше истрчао из радње брзо за лупежом, онако гологлав, то га конштаблер задржа на неколико корака иза дућана.

— Молим вас, зар нећете узети прво шешир, па онда да идемо у полицијску станицу — рече учтиво полицајац покрађеном јувелиру.

Јувелир се пожури у радњу, узео шешир и штап, пожури се опет напоље, али ни лопова ни конштаблера нигде не беше.

Кад је се на послетку вратио у радњу, један трећи ортак оне две варалице беше се користио узбуђеношћу јувелирине жене, те при „избору“ јувелирских предмета украо неку скупоцену ствар и, такође, срећно умакао.

Такве лоповске операције изводе се заједнички често. При томе употребљавају често врло комплициран апарат. Пре неког времена описано је у неким енглеским листовима једно тако вештачко дело, изведено од читавог туцета варалица. — Једног дана пођем у Чити — тако се описује у овој вести — и задржах се пред излогом једне радње да разгледам неке слике. На скоро опазих да сам опкољен од једно пола туцета дечака, који се баш уза ме прибише. На мах осетих неки покрет у моме џепу и приметих, да ми је већ нестало новчаника. Тада шчепах једног од тих несретниковића, који ми беше најближи, и таман хтедох да му опалим неколико ваљаних шамара, кад ми приђе млад, fino одевен господичић са речма:

— Ви сте претрпели неку штету, господине?

— Штету! — одговорих, свакојако, и овај варалица ми је сигурно узео новчаник, јер је за последњи четврт часа престано чувао стражу код мог џепа.

— Смем ли питати — поче страни господин — да ли вам је штета врло велика?

— Две новчанице од по десет фуната.

— Знате ли нумере новчаница, како би их код банке могли задржати?

— На жалост, не знам!

— То сам вам, господине, — рече милосрдни господичић — врло обавезан за дато ми повољно објашњење, јер онај

проклето обешањак што вам је цеп испразнио куне се, да је нашао само једну десетицу. Нас смо троје, те би нам то било нешто мало. Препоручујем се!

Пре но што добих времена да стегнем песницу да га ударим, беше варалица већ стругнуо у једну споредну улицу, и за тили час ишчезе у ној. Међу тим беше се искупила гомила света око мене и оног што сам га држао за јаку. Овај се ни најмање не отимаше, само рече, како се нада, да ће скоро наићи какав полицијски чиновник, те да га пита: како он сме да јавно, на улици, напада мирна човека. Погледах га боље, и заиста ми се учини да то неће бити лопов, већ миран и поштен човек. С тога га замолих за извињење и пустих га.

Он још размишљао о моме поступку и мишљао, да и ако му баш не иде добро, то он ипак не мора бити лопов. Али у данашње време је несрећа кад се не може носити елегантно одело. Ја сам ово сматрао као учтив позив за накнаду. Бојећи се да га нисам неправедно напао, дадох му нешто новаца, што сам још имао у другом џепу.

— Али, молим вас, немојте ништа казати о овоме думперају мојим колегама. То је била приватна ствар нас двојице. То ћу задржати за себе. Али сад се морам журити, да не би они обешањаци измакли с мојим делом. С Богом!

Више никад не видох ни те кесароше ни моје новце.

С немачког **Жив. А. Л.**

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Милован Рајковић и Драгић Матић. Марта 25. тек. год. у селу Сакуљи, среза колубарског, окр. подунавског, десио се један догађај — један срамотан и сраман злочин, који је узбунио не само сељане села Сакуље, но и сваког оног, ко је за њега дознао.

Виновници тог срамног злочина не беше нико други до ова двојица: Милован и Драгић, а сам злочин састојао се у томе, што су они поменутог дана бацили у бунар *шесто-годишње дете Војина* — сина Миловановог само за то, да би Милован наследио његов део имања.

Упронастив све што је имао, осуђиван неколико пута због крађе, у своме селу од свију презрен, Милован се решио на овај злочин, али, немајући довољно храбрости да га сам изврши, он је нашао овога Драгића, који у осталом не беше ништа бољи од њега.

Онога дана када је злочин извршен, Милован је одвео Војина до једног бунара, подаље од села. Ту их је већ очекивао Драгић, који, ко савњим шалећи се с Војином да ће га бацити у бунар, док она истога па га одиста у бунар баци.

По извршеном злочину оба злочинца побегли су, а Војин је остао у бунару за помажући.

Шта је било с њим?

— Нема смрти без суђеног дана, вели наш народ, па тако је у овом случају и са Војином било.

Јован, Глигорије и Љупир, браћа Васиљевићи онд. ђоделци, обилазећи своје имање, које беше у близини бунара,

Милован

Драгић

у коме Војин беше, чују његово запомагање; прискоче му у помоћ и изваде га из бунара.

Да су само неколико минута доцније дошли, Војина данас неби било међу живима, јер већ беше онесвеснуо.

Разуме се већ, да су Милован и Драгић одмах похватани и решењем начелника среза колубар. стављени под кривичну истрагу и у притвор. Обојица су упорно одрицали свој злочин код истражне власти, па тако исто чинише и код суда, али им све то ништа не поможе, јер њихова кривица би доказана сведошвом сведока очевидца.

Првост. београдски суд за округ подунавски осудио их је, и то: Милована на 12, а Драгића на 10 година робије у тешком окову.

Апелациони суд пресудом својом од 16 септембра тек. год. Бр. 3198 повисио им је казну још са по две године робије, те је тако Милован осуђен на 14 а Драгић на 12 година.

Октобра 27. тек. год. оба ова злочинца спроведени су у управу београд. казног завода на издржање осуде.

Кад их је том приликом један полицијски чиновник упитао зашто су осуђени, Драгић му је, смејући се, одговорио оном најобичнијом „шатровачком“ фразом:

— На правди Бога. —

И Драгић и Милован немају више од по 25 год. Драгић је ожењен и има четворо деце; обојица су пре ове осуде били посве рђавог владања.

КО ЈЕ ОВО?

Октобра 21. тек. год. прогнала га је овамо земунска полиција као нашег поданика због „вагабундирања“. Људи не трпе да им се земља пуни беспосличарима и скитницама, а у те беспосличаре и скитнице спадао је и овај, за кога земунска полиција у акту № 199, којим га је предала београдској полицији „рече: да се зове „Милан Петрушић“ и да је родом из Београда.

Као што обично у неким приликама бива, наша београдска полиција примила је „Милана“, па како јој се учинио сумњивим Србином, јер врло рђаво говораше српски, то га подвргне строгом испиту. Видећи да му је немогуће обмањивати полицију београдску, јер о самом Београду, за који је код земунске полиције казао, да му је место рођења, немађаше ни појма. „Милан“ на крају крајева изјави: да је родом из села Ержилоша у Маџарској; да се зове Иштван Ковачић, да је, као бив. војник II. пешач. регименте пре годину дана побегао из Б. Пеште(?) и да је, бојећи се да га земунска полиција не би прогнала у место рођења, те би се тако сазнало за његово бегство из војске, обмануо исту као да је родом из Београда.

— Ја сам, као што видите, господине, војнички бегунац и ништа више, и као такав молим за заштиту српских закона.

— Ако сумњате у моје казивање, а ви тражите извешће од аустр.-угарских власти, па ћете се уверити, да сам истину говорио. Док то извешће не стигне, ја молим да останем овде у Београду, и да ми дате дозволу за рад.

Овај исказ Иштванов одмах је саопштен земунској полицији, а он је, као посве сумњив, задржан у притвору управном.

На неколико дана после овога, јави земунска полиција београдској полицији, да све оно што је Иштван казао не постоји у истини, као и да II. пешачка регимента није у Б. Пешти, већ у Бечу.

Кад је овај извештај земунске полиције саопштен Иштвану, и он је том приликом позван да каже праву истину ко је, шта је и од куда је, — он је изјавио ово:

— Истина је, да још нисам служио војску нити из ње побегао, али сам ипак за то војнички бегунац, јер сам побегао од регрутације. Молим власт да ме пусти у слободу. — ја желим да служим као војник у Србији.

Није требало много па да се увиди, да је и овај исказ Иштванов лажан, но с тога га подвргоше строжем надзору и припретише му ћелијом.

Резултат тога беше тај, што је Иштван још истога дана признао: да је у месту свога рођења — селу Ержилопу пре годину дана украо 700 фор. једноме своме рођаку; да је с тога побегао из места рођења, па, разуме се, и земунску полицију обмануо.

Да ли је и овај исказ Стеванов истинит или не? — то ће најбоље знати земунска полиција у чијим је рукама сада Иштван.

Ми смо сматрали за дужност, да изнесемо слику Иштванову, једно с тога да би се о њему што више сазнало, а и за то, да скренемо пажњу нашим полицијским властима на она многобројна лица из Аустро-Угарске, која им се посве дневно јављају као војнички бегунци и томе слично.

Иштван је предат земун. полиц. 31. пр. м-ца.

ПОТЕРА.

Милан Главинић, болесник болнице за душевне болести родом из села Глијеча, среза моравичког, окр. ужичког, 1. тек. м-ца по подне побегао је из болнице. Милан је високог раста, добро развијен, у лицу црномањаст; главу увек држи мало искривљену на десну страну, кад говори сваку реч пропраћа блесастим смејањем, има му 42 год., од одела има на себи блузу, чакшире и капу шајкачу од плаве чохе. Наређује се тражење. Пронађеног треба спровести управи болнице за душевне болести с позивом на акт под Бр. 1517, или Управи гр. Београда на акт под Бр. 26312.

Ђурђу Лукићу и **Живану Нешовићу**, земљоделцима из Г. Врбове, среза таковског, непознати лопови ноћу између 27. и 28. тек. м-ца украли су по једног коња. Ђурђев коњ има 5 год., длаке је зелене, висок 145 см., на челу је цветаст, жигосан је државним жигом словом „Т“ положеним, а Живанов коњ има 6 год. висок је 105 см., длаке доратасте, такође је жигосан држав. живог. Наређује се тражење. Пронађене крадљивце са покрађом треба стражарно спровести начелнику среза таковског с позивом на Бр. 14134, или Управи гр. Београда на Бр. 29195.

Крушевачки општински суд депешом од 30. проц. м-ца Бр. 12714 доставио је следеће: „У овој вароши ухваћен је са две краве Љубисав Миловановић из Тићевца за које није могао да покаже од куда су му, што доказује да је стока крађена. — Обе су краве сиве, старе по 8 год. а једна кукорогаста.“ — Тражи се сопственик ове стоке, који да се јави општини крушевачкој с позивом на горњу његову нумеру, или Управи гр. Београда на Бр. 26101.

Владимир Јовановић, редов 2 чете I батаљона VII пешад. пука, родом из Шипуље, окр. подринског, 24. пр. м-ца удалио се из команде без дозволе. Владимир је висок 1.68 м., у обиму преко груди 0.81 м., смеђ, плавих малих бркова, носа обична, чела малог, брија се. Препоручује се властима да Владимира потраже и нађеног спроведу команданту VII. пешад. пука с позивом на Бр. 5676.

У атару села Славујевца, ср. лесковачког, нађен је један мангун вб, од пре 20 дана. Во је длаке црвене, рогова јеленастих, матор 6 год. Начелник среза лесковачког актом № 14651, расписује за тражење сопственика (Упр. Бр. 25969.)

Ноћу између 25. и 26. пр. м. четири непозната Циганина прошли су са 7 коња кроз село Језеро среза бањског од којих су три коња ухваћена а са остала четири коња Цигани су побегли. Похватани коњи изгледају: први је коњ длаке зелене, стар 3 год. на челу цветаст, друго је кобила, длаке врне матора 2 и по год. на челу врло мало цветаста, и трећа, кобила длаке доратасте матора 2 год., на челу цветаста, а на носу брџаста. Начелник ср. бањског, депешом расписује потеру за побеглим Циганима и тражи сопственике похватаних коња. (Акт Управе гр. Београда № 25641.)

Јован Недељковић, родом из села Јасенове, среза бело-црквеног, жупаније тамишке у Маџарској, пресудом кривичног судбеног стола у Белој Цркви осуђен је на шест месеца робије због крађе разних ствари Сави Станковићу тамош. Вредност покрађе износи 400 форината. Јован је, за време ислеђења био у слободи, па је, пре но што је пресуда по кривизи његовој извршеном постала, пребегла у Србију. Он има 34 год. средњег је стаса, округлог лица, очију, обрва, бркова и косе црне; у опште је црномањаст, на левом образу има брадавицу. Сазнаје се да се Јован сада налази у Београду, код неке своје сестре Катарине — Кате Николић. За Јованом наређује се живо тражење. Пронађеног треба стражарно спровести Управи гр. Београда с позивом на Бр. 26374.

Т Р А Ж Е С Е.

Цветко Станковић, Клач, пресудом првостепеног суда за град Београд од 23. септембра тек. год. № 16486, осуђен је на 30 дана затвора, због лаке телесне повреде. Управа гр. Београда актом № 25972, тражи Цветка, да би поменути пресуду над њим могла извршити. Пронађеног треба стражарно спровести Управи.

У Х В А Ћ Е Н И

Зејин Каранић, Циганин, о коме смо донели потерницу у 44. броју нашега листа, ухваћен је у Пожези, и решењем начелника среза пожешког стављен је под кривичну истрагу и у притвор.

ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

Г. Јеврем Андоновић, министар унутрашњих дела, не може примати посете сутра о својој слави Св. Аранђелу.

Г. Коста Скендеровић, начелник срески и г. Мијано Гачић, срески писар, 3. ов. м. добили су од народа среза гужанског поклаћене сабље, у знак признања за ревностну службу.

Г. Милан Ђорђевић, члан Управе гр. Београда венчаће се у идући четвртак са госпођицом Јеленом, ћерком поч. Косте Ђукића, бив. олд. трговца.

НЕКРОЛОГ

† **Никола Ђорђевић**, окр. начелник у пензији, отац г. Срете Ђорђевића, члана Управе града Београда, и

† **Тома Протић**, пензионирани рачуноиспитач мин. финансија, отац г. **Јосифа Протића**, комесара савског одељка, — преминули су 4. ов. м-на, први у Крагујевцу, а други у Београду.

Изјављујемо наше саучешће породици умрлих.

НОВИ ЗАКони

са изменама и допунама могу се добити у мојој књижари

	д. л.
Закон о шумама са изменама и допунама	1.—
Закон о лову	—20
Закон о штампани	—50
Закон о изменама у закону о таксама	—50
Закон о Учитељској школи у Јагодини	—50
Закон о основним школама	—50
Закон о средњим школама	—60
Закон о устројству општина и општинских власти са свима његовим изменама и допунама и закон о чувању пољског имања	—80
Закон о уређењу Управе Фондова	—60
Закон о државним економима са законом о унапређењу вођарства и са законом о пољопривредним станицама	—60
Закон о потпомагању домаће радности (индустрије)	—20
Закон о устројству војске (са свима изменама и допунама	—50

КЊИЖАРА

МИТЕ СТАЈИЋА